

ΣΤΕ 2698/2018 [ΝΟΜΙΜΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ]

Περίληψη

-Από τη διάταξη περί προσωρινής οριοθέτησεως αρχαιολογικών χώρων, συνάγεται ότι η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που προωθείται η κατάρτιση οποιουδήποτε σχεδίου χωρικής ρυθμίσεως, όπως Γ.Π.Σ., Σ.Χ.Ο.Α.Π. ή άλλου σχεδίου εντός των ορίων του οποίου ευρίσκεται αρχαιολογικός χώρος που δεν έχει οριοθετηθεί. Η προσωρινή αυτή οριοθέτηση πρέπει να στηρίζεται σε επαρκή επιστημονικά στοιχεία, ισχύει δε έως την έκδοση της υπουργικής αποφάσεως περί οριοθέτησεως ή ανα-οριοθέτησεως του αρχαιολογικού χώρου. Για την εν λόγω προσωρινή οριοθέτηση, πρέπει να προκύπτει από την οικεία πράξη ή από τα στοιχεία του φακέλου η συνδρομή των προς τούτο νομίμων προϋποθέσεων.

Προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 12 παρ. 1 και 2 του ν. 3028/2002 και κατά πλάνη περί τα πράγματα ως προς τη συνδρομή των αναγκαίων εκ του νόμου προϋποθέσεων για την έκδοσή της, εφόσον δεν συνέτρεχε η κατά νόμο αναγκαία προϋπόθεση να εντάσσεται η οριοθετούμενη περιοχή σε υπό εκπόνηση Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Α.Π. ή άλλο σχέδιο χωρικής ρυθμίσεως. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη στοιχεία του φακέλου, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως, ήταν σε εξέλιξη διαδικασία προωθήσεως σχεδίου προεδρικού διατάγματος σχετικά με τον καθορισμό των όρων και περιορισμών δομήσεως κατά τομείς στο παραδοσιακό τμήμα της πόλεως Ναυπάκτου, που αποτελεί διαδικασία χωρικής ρυθμίσεως.

Προβάλλεται ότι δεν υπήρξαν επαρκή επιστημονικά στοιχεία για την πιθανολόγηση της υπάρξεως αρχαίων μνημείων στην οριοθετούμενη περιοχή, η οποία περιλαμβάνει μείζονα έκταση της πόλεως της Ναυπάκτου, το σύνολο, δηλαδή, του ιστορικού κέντρου, ούτε βεβαιώνεται ότι ενδέχεται στο μέλλον να εντοπισθούν νέα αρχαιολογικά δεδομένα στην εν λόγω περιοχή και ότι, κατά τούτο, η προσβαλλόμενη

πράξη είναι αναιτιολόγητη, άλλως έχει εκδοθεί κατά πλάνη περί τα πράγματα. Από τα στοιχεία, όμως, του φακέλου προκύπτει ότι κατά την ανέλεγκτη ακυρωτικώς τεχνική κρίση της Διοίκησης, ο οριοθετηθείς, προσωρινά με την προσβαλλόμενη πράξη, αρχαιολογικός χώρος περιλαμβάνει την εντός των τειχών πόλη του κάστρου Ναυπάκτου, τον περιβάλλοντα το κάστρο χώρο, καθώς και τμήμα του παραδοσιακού οικισμού εκτός των τειχών, όπου έχουν εντοπισθεί στο υπέδαφος σημαντικές παλαιοχριστιανικές και βυζαντινές αρχαιότητες, κατά τη διάρκεια σωστικών ανασκαφών της αρμόδιας Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, η ένταξή τους δε στην οριοθέτηση, επί τη βασει έρευνας πεδίου, γεωγραφικών συντεταγμένων και σχετικού διαγράμματος, η οποία αποβλέπει στην προστασία της παλαιοχριστιανικής, βυζαντινής και μεταβυζαντινής πόλεως της Ναυπάκτου, επιτρέπει την ανάδειξη και προστασία τους σε ιστορική, αισθητική και λειτουργική ενότητα. Συνεπώς, συντρέχουν, στην προκειμένη περίπτωση, οι διαγραφόμενες στα άρθρα 2 περ. γ και 12 παρ. 2 του ν. 3028/2002 προϋποθέσεις για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Ε. Μουργιά

ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

2. Επειδή, στο άρθρο 2 του ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Α΄ 153), προβλέπονται τα εξής: «Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου: α) [...] β) Ως μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας και των οποίων επιβάλλεται η ειδικότερη προστασία βάσει των εξής διακρίσεων: αα) Ως αρχαία μνημεία ή αρχαία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 20... ββ) [...] γγ) [...] δδ) [...] γ) Ως αρχαιολογικοί χώροι νοούνται εκτάσεις στην ξηρά ή στη θάλασσα ή στις λίμνες ή στους ποταμούς, οι οποίες περιέχουν ή στις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι περιέχονται αρχαία μνημεία ή αποτέλεσαν ή υπάρχουν ενδείξεις ότι αποτέλεσαν από τους αρχαιότετους χρόνους έως και το 1830 μνημειακά, οικιστικά ή ταφικά σύνολα. Οι αρχαιολογικοί χώροι περιλαμβάνουν και το απαραίτητο ελεύθερο περιβάλλον που επιτρέπει στα σωζόμενα μνημεία να συντίθενται σε ιστορική, αισθητική και λειτουργική ενότητα. [...]».

Περαιτέρω, στο άρθρο 12 με τίτλο «Οριοθέτηση αρχαιολογικών χώρων» ορίζονται τα εξής: «1. Οι αρχαιολογικοί χώροι κηρύσσονται και οριοθετούνται ή αναοριοθετούνται με βάση τα δεδομένα αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 2. Εάν εντός των περιοχών που πρόκειται να καλύψουν υπό εκπόνηση Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ή Σχέδια Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) ή άλλα σχέδια χωρικών ρυθμίσεων, δεν έχουν οριοθετηθεί αρχαιολογικοί χώροι, αυτοί οριοθετούνται προσωρινά, βάσει σχεδιαγράμματος κλίμακας τουλάχιστον 1:2.000 που καταρτίζεται από την Υπηρεσία, με βάση επαρκή επιστημονικά στοιχεία και ιδίως ευρήματα που πιθανολογούν την ύπαρξη μνημείων και το οποίο εγκρίνεται από τον Υπουργό Πολιτισμού με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η σχετική πράξη με το σχεδιάγραμμα περιέρχεται στην οικεία αρχή μέσα σε έξι (6) μήνες από την περιέλευση στην Υπηρεσία του σχετικού ερωτήματος και ισχύει μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση της παραγράφου 1. 3. [...]». Με τις διατάξεις αυτές εξειδικεύεται η συνταγματική επιταγή για την αυξημένη προστασία των αρχαίων μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων, δηλαδή, μεταξύ άλλων, και εκτάσεων που περιέχουν αρχαία μνημεία, καθώς και το απαραίτητο ελεύθερο περιβάλλον που επιτρέπει σε αυτά να αναδεικνύονται σε ιστορική, αισθητική και λειτουργική ενότητα (ΣτΕ 590/2016, 3236/2014, 4447/2013 κ.ά.). Η οριοθέτηση του αρχαιολογικού χώρου μπορεί να περιλαμβάνει και ακίνητα στα οποία δεν έχουν μεν ανευρεθεί αρχαιότητες, λόγω, όμως, της άμεσης γειτνιάσεως ή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους ή, πάντως, της ιδιαίτερης σχέσεώς τους με τον χώρο, όπου ανευρέθηκαν οι αρχαιότητες, κρίνεται ότι πρέπει, για την προστασία ή την ανάδειξη του όλου αρχαιολογικού χώρου, να ενταχθούν σ' αυτόν (ΣτΕ 590/2016, 3236/2014, πρβλ. 4447/2013 κ.ά.). Περαιτέρω, από την διάταξη του άρθρου 12 παρ. 2 περί προσωρινής οριοθέτησεως αρχαιολογικών χώρων συνάγεται ότι η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που προωθείται η κατάρτιση οποιουδήποτε σχεδίου χωρικής ρυθμίσεως, όπως Γ.Π.Σ., Σ.Χ.Ο.Α.Π. ή άλλου σχεδίου εντός των ορίων του οποίου ευρίσκεται αρχαιολογικός χώρος που δεν έχει οριοθετηθεί. Η προσωρινή αυτή οριοθέτηση πρέπει να στηρίζεται σε επαρκή επιστημονικά στοιχεία, ισχύει δε έως την έκδοση της υπουργικής αποφάσεως περί οριοθέτησεως ή αναοριοθετήσεως του αρχαιολογικού χώρου που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου. Για την εν λόγω προσωρινή οριοθέτηση, πρέπει να προκύπτει από την οικεία πράξη ή από τα στοιχεία του φακέλου η συνδρομή των προς τούτο νομίμων προϋποθέσεων.

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, το Κάστρο της πόλης της Ναυπάκτου έχει κηρυχθεί, με το από 25.2.1922 β.δ. (Α' 28/26.2.1922), ως προέχον βυζαντινό μνημείο και, με το από 24.9.1937 β.δ. (Α' 401/14.10.1937), ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, η πόλη δε έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικός τόπος και τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με την Φ31/514494/3888/18.12.1973 απόφαση του

Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών (Β' 1486/27.12.1973). Με το από 20.7.1976 π.δ. «Περί τροποποιήσεως όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων του ρυμοτομικού σχεδίου Ναυπάκτου» (Δ' 235/14.8.1976) καθορίστηκαν οι όροι και περιορισμοί δομήσεως των εντός σχεδίου ακινήτων της Ναυπάκτου. Εκτεταμένες ζώνες του οικισμού δομήθηκαν σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του από 20.7.1976 π.δ., οι οποίες προβλέπουν, μεταξύ άλλων, συντελεστή δομήσεως που ποικίλλει αναλόγως των καθοριζόμενων με αυτό τομέων (1,2 έως και 2,4). Μεταγενεστέρως, με το από 19.10.1978 π.δ. (Δ' 594/13.11.1978), η Ναύπακτος χαρακτηρίστηκε για πρώτη φορά, μαζί με άλλους οικισμούς ή τμήματα αυτών, ως παραδοσιακός οικισμός. Τα όρια του παραδοσιακού τμήματος της πόλεως συγκεκριμενοποιήθηκαν, αποτυπωθέντα σε διάγραμμα, με το από 28.1.1993 π.δ. (Δ' 85). Με πρακτικά επεξεργασίας του Συμβουλίου της Επικρατείας που εκδόθηκαν επί σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων για την θέσπιση ρυθμίσεων στον παραδοσιακό οικισμό έγινε δεκτό ότι όροι δομήσεως του τμήματος αυτού είναι οι διαλαμβανόμενοι στο ανωτέρω από 19.10.1978 π.δ. χαρακτηρισμού του οικισμού ως παραδοσιακού και όχι οι ειδικοί αλλά δυσμενέστεροι, όσον αφορά την προστασία του παραδοσιακού χαρακτήρα, όροι που είχαν διαληφθεί στο προγενέστερο του χαρακτηρισμού από 20.7.1976 π.δ. Εν όψει των αμφιβολιών που προέκυψαν ως προς το διέπον την δόμηση καθεστώς ανεστάλη η χορήγηση οικοδομικών αδειών και η εκτέλεση οικοδομικών εργασιών στην εντός σχεδίου περιοχή του παραδοσιακού οικισμού, αρχικώς για ένα έτος, με την 31846/7108/23.11.1998 απόφαση του Υφυπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Δ' 996), ακολούθως δε, για δύο εξάμηνα με τις 3774/724/16.2.2000 (Δ' 101) και 20559/5563/1.8.2000 (Δ' 523) αποφάσεις του ιδίου Υφυπουργού. Με το από 15.7.2002 π.δ. (Δ' 674/6.8.2002), στο χαρακτηρισθέν ως παραδοσιακό τμήμα του οικισμού καθορίσθηκε το μεν ο προβλεπόμενος και με το άρθρο 2 παρ. 7 του από 19.10.1978 π.δ. συντελεστής δομήσεως 0,8 στον τομέα του παραδοσιακού πυρήνα του οικισμού, όπως αυτός αποτυπώθηκε στο συνδημοσιευθέν διάγραμμα, το δε συντελεστής 1,2 στα υπόλοιπα τμήματα «συννοδείας», εκατέρωθεν του παραδοσιακού πυρήνα. Η ρύθμιση του από 15.7.2002 π.δ., με την οποία προβλέφθηκε συντελεστής δομήσεως 1,2 στα ανωτέρω τμήματα του οικισμού, ακυρώθηκε με την 3844/2006 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Κατόπιν τούτων, συντάχθηκε ειδική μελέτη από το Δήμο Ναυπακτίας για τον επανακαθορισμό των όρων δομήσεως του οικισμού, η οποία υποβλήθηκε στη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων με το 17177/12.11.2008 έγγραφο του Δήμου. Η μελέτη αυτή περιελάμβανε φωτογραφική τεκμηρίωση, με φωτογραφίες και δορυφορική λήψη του έτους 2007, κατηγοριοποίηση των Ο.Τ. του σχεδίου πόλεως κατά το έτος 1978, με αναφορά σε ποσοστά καλύψεως και δομήσεως των οικοπέδων καθώς και στο μέγεθός τους, σχετικά συμπεράσματα και προτάσεις. Προτάθηκε δε να οριοθετηθεί ως παραδοσιακός οικισμός ο ιστορικός πυρήνας (κέντρο, λιμάνι, Κάστρο), να αποχαρακτηρισθούν οι λοιπές περιοχές και να θεσπισθούν προσήκοντες όροι δομήσεως. Ακολούθως, εκπονήθηκε σχέδιο προεδρικού διατάγματος με αντικείμενο τον επανακαθορισμό των όρων και περιορισμών δομήσεως και τον καθορισμό

χρήσεων γης στο παραδοσιακό τμήμα της πόλεως της Ναυπάκτου. Οι προταθέντες όροι και περιορισμοί δομήσεως καταλαμβάνουν τέσσερις τομείς του παραδοσιακού τμήματος της πόλεως, το οποίο έχει οριοθετηθεί με το από 28.1.1993 π.δ. και κείται μεταξύ των δύο χειμάρρων Σκα και Λαγκαδούλα, θεσπίζονται δε, κατά περιοχές, χρήσεις γης (αμιγούς κατοικίας με προσθήκη δύο χρήσεων και στοιχεία ΑΚ1α, καθώς και πολεοδομικού κέντρου με εξαίρεση ορισμένων χρήσεων και στοιχεία ΠΚ1 και ΠΚ2), τίθενται δε, εν όψει του προστατευτέου χαρακτήρα της πόλεως, ειδικές διατάξεις που προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την έγκριση των αρμοδίων υπηρεσιών για την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών, την αλλαγή χρήσεων ή τη διενέργεια άλλων επεμβάσεων. Στη συνέχεια, κατόπιν προτάσεως της 22ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (βλ. το ΥΠΠΟ/22ηΕΒΑ/1508/28.5.2010 έγγραφο της Προϊσταμένης της Εφορείας αυτής) για την «αναοριοθέτηση» του αρχαιολογικού χώρου του Κάστρου της Ναυπάκτου, προωθήθηκε η διαδικασία περί προσωρινής οριοθετήσεώς του (σύμφωνα με το ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠ/ΑΡΧ/Β1/Φ56/9163/389/ 27.1.2011 έγγραφο της Προϊσταμένης του Τμήματος Αρχαιολογικών Χώρων, Μνημείων και Αρχαιογνωστικής Έρευνας της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς) και σύμφωνης γνώμης, αφενός μεν της ΛΣΤ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, αφετέρου δε, της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδος (βλ. τα Φ666/Α2/ΛΣΤ/725/31.1.2011 και ΥΠΠΟΤ/ΥΝΕΜΤΕΔΕ/ Φ10-ε/683/ 1.2.2011 έγγραφα των Προϊσταμένων των Υπηρεσιών αυτών αντιστοίχως). Κατόπιν τούτων, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/ Φ56/17658/642/27.4.2011, με την οποία οριοθετήθηκε προσωρινά το Κάστρο Ναυπάκτου του Δήμου Ναυπακτίας ως αρχαιολογικός χώρος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3028/2002, «για την αποτελεσματικότερη προστασία και ανάδειξη του μνημείου και του περιβάλλοντος χώρου του». Ο αρχαιολογικός αυτός χώρος οριοθετείται από την πολυγωνική γραμμή που ορίζεται από τις κορυφές 1, 2, 3, 4, 5, ..., 31, 32, 33, 34, 35 και 1 του πίνακα συντεταγμένων, όπως αυτές σημειώνονται στο τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:5000 που συνοδεύει την προσβαλλόμενη απόφαση. Κατά τα εκτιθέμενα στο ενημερωτικό σημείωμα της Προϊσταμένης της Εφορείας Αρχαιοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, «Η Οχυρωμένη πόλη της Ναυπάκτου δεσπόζει σε ψηλό λόφο, στις παρυφές του όρους Ριγάνι στην είσοδο του Κορινθιακού κόλπου. Ήταν οχυρωμένη από τον 5^ο αιώνα π.Χ. όπως μαρτυρεί ο Θουκυδίδης. Η αρχαία ακρόπολη βρισκόταν στην ίδια θέση με την μεσαιωνική, σε στρατηγική θέση στην κορυφή του λόφου. Τα αρχαία τείχη κατέβαιναν προς το λιμάνι όπως τα μεσαιωνικά, όμως στην ανατολική πλευρά εκτείνονταν περικλείοντας μεγαλύτερη έκταση. Από τον 7^ο έως τον 9^ο αιώνα η αστάθεια στην βυζαντινή αυτοκρατορία, οι επιδρομές σλάβων και αράβων, περιόρισαν την πόλη στην κορυφή του λόφου. Στη μέση βυζαντινή περίοδο η οχύρωση του Κάστρου ενισχύεται. Με την Ενετική κυριαρχία τα τείχη φτάνουν έως το λιμάνι για να προστατεύσουν όλη την πόλη, ενώ ενισχύονται με ισχυρούς ημικυκλικούς προμαχώνες. Οι Οθωμανοί συντηρούν και συμπληρώνουν τα τείχη με αμυντικά έργα. Το κάστρο της Ναυπάκτου

είναι από τα καλύτερα σωζόμενα και μεγαλύτερα σε έκταση κάστρα της ηπειρωτικής Ελλάδας. Τα τείχη αποτελούνται από δύο κάθετα σκέλη που ξεκινούν από την κορυφή του λόφου, στην ακρόπολη και κατεβαίνουν προς την θάλασσα για να περιβάλουν το μικρό πεταλόσχημο λιμάνι. Η εντός των τειχών πόλη χωρίζεται με 4 σχεδόν παράλληλα τείχη σε 5 ζώνες. Ο αρχαιολογικός χώρος περιβάλλει τις ανώτερες τρεις αμυντικές ζώνες – περιβόλους, ενώ η τέταρτη και η πέμπτη ζώνη περιλαμβάνουν την Άνω και Κάτω Πόλη και το λιμάνι. Εντός των τειχών εντοπίζονται πλήθος ορατών μνημείων βυζαντινής και οθωμανικής περιόδου, όπως οχυρώσεις, κατάλοιπα βυζαντινών ναών, οθωμανικά τεμένη, δεξαμενές, οθωμανικές κρήνες. Εντός των τειχών επίσης σε σωστικές ανασκαφές οικοπέδων έχουν εντοπιστεί πολύ πυκνά κατάλοιπα της οθωμανικής, βυζαντινής αλλά και πρωιμότερων ιστορικών περιόδων. Οστόσο η επέκταση της γραμμής οριοθέτησης του αρχαιολογικού χώρου του Κάστρου Ναυπάκτου και εκτός της γραμμής των τειχών κρίθηκε επιβεβλημένη λόγω των πυκνών ευρημάτων από σωστικές ανασκαφές που διεξήχθησαν σε οικόπεδα περιμετρικά αυτών. Συγκεκριμένα, εφόσον τα όρια της κλασικής και της παλαιοχριστιανικής πόλης είναι πιο διευρυμένα από τα όρια της βυζαντινής πόλης, ιδίως στο τμήμα ανατολικά αυτής, οι σωστικές ανασκαφές σε οικόπεδα της πόλης έφεραν στο φως πλούσια και πυκνά κατάλοιπα της κλασικής, ρωμαϊκής και παλαιοχριστιανικής αρχαιότητας. Στο τμήμα ανατολικά του κάστρου εντοπίστηκαν κατάλοιπα από τρεις παλαιοχριστιανικές βασιλικές, τμήματα από λουτρικά συγκροτήματα (θήρμες), επαύλεις καθώς και εκτεταμένα νεκροταφεία. Οι σημαντικότερες θέσεις σημειώνονται στον συνημμένο χάρτη. Συνεπώς η επέκταση του ορίου έως την οδό Φαρμάκη έγινε για την προστασία της πεντάκλιτης παλαιοχριστιανικής βασιλικής, τμήμα της οποίας διατηρήθηκε ορατό σε οικόπεδο επί της οδού, ενώ η επέκταση έως τις οδούς Μπότσαρη και Αποκαύκου κρίθηκε απαραίτητη λόγω της εξεύρεσης εκεί τμημάτων παλαιοχριστιανικής βασιλικής αλλά και ενός ακόμα κτηρίου με ψηφιδωτό δάπεδο, πιθανόν θρησκευτικού επίσης χαρακτήρα. Τμήμα παλαιοχριστιανικής βασιλικής εντοπίστηκε επίσης στην 3^η πάροδο της οδού Καρακουλάκη πλησίον της πεντάκλιτης βασιλικής της οδού Φαρμάκη. Η επέκταση της οριοθέτησης του αρχαιολογικού χώρου προς το ανατολικό τμήμα εκτός των τειχών και κοντά στο θαλάσσιο μέτωπο, έγινε και για τον έλεγχο της δόμησης προκειμένου να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη θέαση του Κάστρου από την ανατολική παραλία της Ναυπάκτου, την παραλία Γρίμποβο. Δυτικά των τειχών της Ναυπάκτου, η προσωρινή οριοθέτηση του αρχαιολογικού χώρου περιλαμβάνει τον εξωτερικό χώρο της Δυτικής Πύλης, όπου βρισκόταν σύμφωνα με μαρτυρίες η τάφος του Κάστρου, καθώς και προτείχισμα. Η επέκταση του αρχαιολογικού χώρου γίνεται επίσης για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος χώρου της Δυτικής Οχύρωσης, τόσο της Δυτικής Πύλης, όσο και του δυτικού τμήματος του ενετικού λιμένος, όπως ορίζει ο αρχαιολογικός νόμος. Επίσης, στο δυτικό τμήμα του οριοθετημένου αρχαιολογικού χώρου στα όρια με τον ναό του Αγίου Στεφάνου, ο οποίος θεμελιώθηκε πάνω σε παλαιότερο βυζαντινό ναό, έχει εντοπιστεί σε σωστική ανασκαφή εκτεταμένο παλαιοχριστιανικό νεκροταφείο και πιθανά κατάλοιπα παλαιοχριστιανικής βασιλικής.

Ως προς την βόρεια επέκταση της οριοθέτησης του αρχαιολογικού χώρου, έως την περιφερειακή οδό της Ναυπάκτου, αυτή έγινε προκειμένου να περιληφθεί αδόμητη δασική έκταση, που περιβάλλει την ακρόπολη του Κάστρου Ναυπάκτου. Στόχος της επέκτασης ήταν να προστατευτεί και να ελεγχθεί η περιοχή ώστε να διατηρηθεί ορατό και εντός κατάλληλου φυσικού περιβάλλοντος το σημαντικό μνημείο. [...]”.

4. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 12 παρ. 1 και 2 του ν. 3028/2002 και κατά πλάνη περί τα πράγματα ως προς την συνδρομή των αναγκαίων εκ του νόμου προϋποθέσεων για την έκδοσή της εφόσον δεν συνέτρεχε η κατά νόμο αναγκαία προϋπόθεση να εντάσσεται η οριοθετούμενη περιοχή σε υπό εκπόνηση Γ.Π.Σ. ή Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. ή άλλο σχέδιο χωρικής ρυθμίσεως. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη στοιχεία του φακέλου, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως ήταν σε εξέλιξη διαδικασία προωθήσεως σχεδίου προεδρικού διατάγματος σχετικά με τον καθορισμό των όρων και περιορισμών δομήσεως κατά τομείς στο παραδοσιακό τμήμα της πόλεως Ναυπάκτου, που αποτελεί διαδικασία χωρικής ρυθμίσεως, κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3028/2002.

5. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη συνιστά κατ’ ουσίαν αναοριοθέτηση του ήδη οριοθετηθέντος με το β.δ. της 25.2.1922 αρχαιολογικού χώρου του Κάστρου Ναυπάκτου, ως εκ τούτου δε, εκδόθηκε από αναρμόδιο όργανο, την Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και όχι τον Υπουργό Πολιτισμού και χωρίς την κατά νόμο γνωμοδότηση του οικείου αρχαιολογικού συμβουλίου, ειδικότερα δε του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Κ.Α.Σ.). Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι, κατά τα ήδη εκτεθέντα στην σκέψη 3, με την προσβαλλομένη πράξη δεν επιχειρείται η αναοριοθέτηση του επίμαχου αρχαιολογικού χώρου, κατά την αυτοτελή διαδικασία του άρθρου 12 παρ. 1 του ως άνω νόμου, της οποίας γίνεται επίκληση στον λόγο αυτό ακυρώσεως, αλλά προσωρινή οριοθέτησή του στο πλαίσιο σχεδιαζόμενης χωρικής ρυθμίσεως, κατά το άρθρο 12 παρ. 2 του νόμου, δεδομένου ότι με το β.δ. της 25.2.1922 είχε κηρυχθεί ως προέχον βυζαντινό μνημείο μόνον το Κάστρο Ναυπάκτου. Ως εκ τούτου, για την ως άνω προσωρινή οριοθέτηση ορθώς εφαρμόσθηκε η διάταξη του άρθρου 3 παρ. Α περ. 7 της αποφάσεως ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ 89348/2008 του Υπουργού Πολιτισμού (Β’ 2032), με την οποία μεταβιβάσθηκε, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα υπογραφής πράξεων προσωρινής οριοθετήσεως αρχαιολογικών χώρων στον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Συνεπώς, νομίμως η προσβαλλόμενη πράξη υπογράφεται από την Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού, δεν απητείτο δε, πριν από την έκδοσή της, η γνωμοδότηση του Κ.Α.Σ..

6. Επειδή, προβάλλεται ότι δεν υπήρξαν επαρκή επιστημονικά στοιχεία για την πιθανολόγηση της υπάρξεως αρχαίων μνημείων στην οριοθετούμενη περιοχή, η οποία περιλαμβάνει μείζονα έκταση της πόλεως της Ναυπάκτου, το σύνολο δηλαδή του ιστορικού κέντρου, ούτε βεβαιώνεται ότι ενδέχεται στο μέλλον να εντοπισθούν νέα αρχαιολογικά δεδομένα στην εν λόγω περιοχή, και ότι, κατά τούτο, η προσβαλλομένη πράξη είναι αναιτιολόγητη, άλλως έχει εκδοθεί κατά πλάνη περί τα πράγματα. Από τα στοιχεία, όμως, του φακέλου, που μνημονεύονται στη σκέψη 3, προκύπτει ότι, κατά την ανέλεγκτη ακυρωτικώς τεχνική κρίση της Διοίκησης, ο οριοθετηθείς προσωρινά με την προσβαλλόμενη πράξη αρχαιολογικός χώρος περιλαμβάνει την εντός των τειχών πόλη του κάστρου Ναυπάκτου, τον περιβάλλοντα το κάστρο χώρο, καθώς και τμήμα του παραδοσιακού οικισμού εκτός των τειχών, όπου έχουν εντοπισθεί στο υπέδαφος σημαντικές παλαιοχριστιανικές και βυζαντινές αρχαιότητες κατά τη διάρκεια σωστικών ανασκαφών της αρμόδιας Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, η ένταξή τους δε στην οριοθέτηση, επί τη βάσει έρευνας πεδίου, γεωγραφικών συντεταγμένων και σχετικού διαγράμματος, η οποία αποβλέπει στην προστασία της παλαιοχριστιανικής, βυζαντινής και μεταβυζαντινής πόλεως της Ναυπάκτου, επιτρέπει την ανάδειξη και προστασία τους σε ιστορική, αισθητική και λειτουργική ενότητα. Συνεπώς, συντρέχουν, στην προκειμένη περίπτωση, οι διαγραφόμενες στα άρθρα 2 περ. γ και 12 παρ. 2 του ν. 3028/2002 προϋποθέσεις για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

7. Επειδή, κατόπιν τούτων, η κρινομένη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.